

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2010. gada 17.februārī

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

137 . sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: J.Asaris, D. Baltiņa, A. Cinis, J. Dambis, A. Kronbergs, E.Treimanis, G. Princis, J. Zilgalvis.

Konsultanti:

V. Cielava - jurists

V. Brūzis: Rīgas dome

J. Dripe: Pilsētas arhitekta birojs

Projektu pārstāvji:

J.Petuhovs - Laivu piestātņu attīstības priekšlikums Āgenskalna līcī

I.Rukšāne - Pils laukuma attīstības koncepcija

M.Sprudzāne - Pils laukuma attīstības koncepcija

L.Zvirbule – Rīgas Juglas vidusskola

M.Zemīte – Jelgavas Spīdolas ģimnāzija

K.Jansone – LU ĢZZF Telpiskās attīstības plānošanas kurss

V.Holcmane – Latvijas Architektūra

J.Lejnieks - Latvijas Architektūra

Sēdi vada: D.Baltiņa

Sēdi protokolē: B.Mūrniece

Sēdi atklāj: 15.00

1.

Padomes 137. sēdes darba kārtība (Pielikums nr. 1.)

Padomei nav iebildumu par sēdes darba kārtību. B. Mūrniece informē, ka pēc sēdes darba kārtības sagatavošanas iesniegti divi jautājumi: Daudzfunkcionālas ēkas Rīgā, Kungu ielā 5 jaunbūves arhitektūras ideja konkursa Plānošanas un arhitektūras uzdevums, V.Kupca iesniegums ar lūgumu sniegt Padomes atbalstu ēkas Avotu ielā 76 kredītproblēmu risinājumam. Padome vienojas izvērtēt papildus jautājumus, ja izvērtēšanas laiks nepārsniegs plkst. 18.00. J. Dambis informē, ka 17. februāris valstī ir „Ēnu diena”, tāpēc Padomes sēdē piedalīsies divas VKPAI „ēnas”.

2.

Padomes 138. sēde un tās darba kārtība

---

138. sēdi sasaukt 3. martā plkst. 15:00, D.Baltiņa informē, ka 138. sēdē piedalīties nevarēs. 139. sēdi sasaukt 17. martā plkst. 15.00.

3.

Projekts: Laivu piestātņu attīstības priekšlikums Āgenskalna līcī. Projektētājs: Projektēšanas birojs "Arhis", Iesniedzējs: VKPAI

A.Kronbergs lūdz Padomes sēdī vadīt D. Baltiņai.

Ziņo: J.Radiņš informē par nepieciešamību projektu izvērtēt Padomē. A.Kronbergs informē par projekta ieceri. J. Petuhovs uzsver, ka projektējamais objekts būs publiski pieejams.

Izsakās: E.Treimanis, J.Dambis, A.Cinis, G.Princis, V.Brūzis

E.Treimanis: uzsver problēmu - nav izstrādāta stratēģija par ūdens malu apbūvi Rīgas teritorijā. Konkrētajā gadījumā ir pamatota ideja aktivizēt sabiedriskās funkcijas piedāvātajā teritorijā kopā ar parka funkcijām, līdz ar to šāda iecere ir atbalstāma.

G.Princis: Piedāvātais projekts Rīgas vēsturiskajam centram kaitējumu nenodarīs, gluži otrādi – tiks uzlabota vide. Tāpēc jāmeklē labākais tiesiskais risinājums kā īpašniekam saprātīgi šo ideju attīstīt.

A.Cinis: Būvvaldes padomē tika konstatēta pretruna par peldošo objektu lielumu. Noteikumos pieļaujamā platības norma ir 30 m², bet piedāvātajā projektā tā pārsniedz pat 100 m², otra problēma - objektu augstums, kas neatbilst spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Ņemot vērā, ka RVC plānojums pašlaik ir atvērts, tajā iespējams veikt grozījumus, tāpēc Padome varētu izteikt viedokli, vai ir mērķtiecīgi ierobežot peldošu objektu platību un augstumu. Vai piedāvātos objektus var uzskatīt par īslaicīgas lietošanas būvēm, vai – peldošām platformām?

A.Kronbergs: norāda, ka iecere nav paredzēta kā īslaicīgas lietošanas būves.

J.Dambis: laivu, mazizmēra kuģu un jahtu izvietošana krastmalā būtiski uzlabo vides kvalitāti. Rīgā šobrīd ūdens nav pietiekami izmantots, tas nav dzīvs. Ar to mēs negatīvi atšķiramies no citām Eiropas valstīm. Vērtē piedāvāto objektu pēc vairākiem kritērijiem: 1) vizuālā ietekme uz RVC aizsargajamām vērtībām – tiek radīta vieta, no kuras pavērsies skaista pilsētas ainava, iegūstot gājējiem ērtu posmu; 2) funkcionālais risinājums – ļoti laba ideja gājējiem padarīt pieejamu grūti atrisināmu krastmalas daļu; 3) dizaina risinājums un estētiskā kvalitāte - augsta. Visam tur radītajam būtu jā saglabā jahtu, laivu un kuģu raksturs – smalki dizaina izstrādājumi uz ūdens. Iesaka vairīties no būves iespaida uz ūdens; 4) Tiesiskā puse – piedāvātais risinājums atbilst gan Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma gan MK noteikumu nr. 127 garam. Uzskata, ka piedāvātā iecere ir peldošu objektu izvietošana un noenkurošana uz ūdens, nevis būvniecība uz ūdens. Vienlaikus atzīmē, ka nepieciešamas garantijas, ka piedāvātais augstvērtīgais priekšlikums nevar pārtapt par kaut ko citu, tāpēc jābūt strikti noteiktam, ka tam ir publiska funkcija. Brīdī, ja rodas iecere būvēt peldošas mājas uz ūdens, to noraidīt. Pieļaujams ir viss publiskais, peldošais, funkcionāli un estētiski kvalitatīvais. Tiklīdz kāda no šīs formulas daļām iztrūkst, ieceres realizēšana nav pieļaujama.

V.Brūzis: Būvvaldē neviens nav noskaņots pret piedāvāto ieceri. Jārūnā, kā tas tiek traktēts tiesiski.

A.Cinis: ja visas paredzētās būves var traktēt kā peldošus līdzekļus, ieceres realizēšana ir iespējama. Tomēr uzsver, ka būtu nepieciešams Padomes ierosinājums papildināt RVC plānojumu, atrisinot jautājumu par peldošajiem objektiem uz ūdens.

Padome balso par:

Novērtējot augsto ēstētisko kvalitāti, funkcionalitāti, videi draudzīgu risinājumu un augstvērtīgas publiskas ārtelpas radīšanu, kas konkrētajā gadījumā un vietā izceļ Rīgas vēsturiskā centra vērtību, atbalstīt iesniegto projektu, pievēršot uzmanību ieceres attīstības tiesiskajai pusei, atbilstībai Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānojumam. Padomes lēmums attiecas tikai uz konkrēto ieceri.

Aicināt atbildīgās institūcijas, ja tas nepieciešams, sekmēt normatīvo aktu sakārtošanu, lai Rīgā būtu iespējams realizēt projektus publiskiem, peldošiem, funkcionāli un estētiski augstvērtīgiem objektiem, kas rada pievienotu vērtību pilsētvidei.

„Par” – 7: J.Asaris, D. Baltiņa, A. Cinis, J. Dambis, E.Treimanis, G. Princis, J. Zilgalvis

„Pret” – 0;

„Atturas” – 1: A. Kronbergs

Lēmums:

Novērtējot augsto ēstētisko kvalitāti, funkcionalitāti, videi draudzīgu risinājumu un augstvērtīgas publiskas ārtelpas radīšanu, kas konkrētajā gadījumā un vietā izceļ Rīgas vēsturiskā centra vērtību, atbalstīt iesniegto projektu, pievēršot uzmanību ieceres attīstības tiesiskajai pusei, atbilstībai Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānojumam. Padomes lēmums attiecas tikai uz konkrēto ieceri.

Aicināt atbildīgās institūcijas, ja tas nepieciešams, sekmēt normatīvo aktu sakārtošanu, lai Rīgā būtu iespējams realizēt projektus publiskiem, peldošiem, funkcionāli un estētiski augstvērtīgiem objektiem, kas rada pievienotu vērtību pilsētvidei.

4.**Projekts: Attīstības priekšlikums uz ūdeņiem izvietojamu būvju kompleksam Daugavā, posmā starp Vanšu un Akmens tiltu . Projektētājs: SIA “PVB”, iesniedzējs: VKPAI.**

Ziņo: J.Radiņš

Izsakās: J.Zilgalvis, A.Cinis, D.Baltiņa, J. Dambis, R.Bula, E.Treimanis, G.Princis, V.Brūzis

J.Zilgalvis: no ļoti zemiem skatu punktiem objekts aizsedz Rīgas vēsturiskā centra panorāmu, tiek veidota maza pilsētiņa, rodas komerciāla objekta priekšstats, zema dizaina kvalitāte.

A.Cinis: ideja par peldošiem objektiem Daugavas krastmalā šajā vietā ir attīstījusies ilgāku laiku un tas Padomē vērtēts jau 2005. gadā, kad Padome principā atbalstīja peldošu sabiedrisku objektu izvietojanos iespēju Rīgas vēsturiskā centra akvatorijā. RVC plānā ir shēma, kas paredz stacionāras platformas un molus, kafenīcas, piestātnes, jahtu, laivu un kuģīšu piestātnes. RVC plānā ir iekļauts nosacījums, ka krastmala ir attīstāma kontestā ar transporta risinājumiem, bet to varēs atrisināt tikai tad, kad parādīsies ziemeļu šķērsojums un ziemeļu koridors, kad varēs ierādīt smagajam autotransportam citu ceļu uz ostu. Jautājums ir par vides kvalitāti, kas tur veidojas un Padomes viedokli attiecība uz RVC plāna grozījumiem, zinot, ka transporta risinājums visticamāk nebūs atrisināts vēl vismaz 5 gadus. Vai pieļaujam grozījumus RVC plānā?

D.Baltiņa: ir svarīgi saglabāt īpašo vērtību – Rīgas vēsturiskā centra uztveri no ūdens. Tā vērtība ir jāsaglabā un jāizceļ. Piedāvātais risinājums to nedara.

J.Dambis: senie attēli rāda, kāds raksturs RVC panorāmā ir bijis vēsturiski – kuģi, laivas, bet ne mājas uz ūdens. Jāatceras, ka Vecrīgas panorāma un siluets ir arī Eiropas mantojuma zīmes vērtība. Tas nozīmē,

ka tur jābūt attīstībai, kas panorāmu un siluetu atdzīvina un padara atraktīvāku. Ja gribam uz platformām izvietot kaut ko pilsētiņai līdzīgu, tas RVC panorāmai būtu bīstami. Nepieciešamas vizualizācijas no dažādiem skatu punktiem, lai pārliecinātos, ka iecere netraucē RVC vērtību uztverei. Piedāvātais risinājums – pārāk uz apbūvi orientēts un blīvs.

R.Bula: piekrītot J.Dambim, papildus vēlas uzsvērt, ka piedāvātais priekšlikums uzliks šķērsli ūdenim, pilnībā bloķējot skatu uz Daugavu. Ūdens izjūtas baudīšana būtu pilnīgi neiespējama, pārāk liels blīvums.

J.Asaris: piedāvātā apbūve ir gandrīz tikpat blīva, kā latgaļiem 9.gs Āraišu ezerpilī. Šajā iecerē vairāk ir domāts par apmeklētāju piesaistīšanu no sauszemes, nevis peldlīdzekļu izmantošanu. Piedāvājumā paredzētas arī pārāk daudz dažādas funkcijas.

E.Treimanis: konkrētais priekšlikums pārvēš tā mērķi savā pretmetā. No pilsētas vairs nebūs redzama Daugava, bet gan tirdzniecības komūna. Konkrētais projekts vietai nav piemērots. Ir pienācis laiks izvērtēt piekrastes teritorijas, katrā konkrētā vietā nosakot to atļauto izmantošanu un intensitāti. Iespējams, ir vieta (piemēram, iepretim Spīķeriem), kur piedāvāto projektu var attīstīt. Konkrētajai vietai tas nav piemērots.

G.Princis: attīstības redzējums konkrētajai vietai ir veidots pamatojoties uz to, ka tas tiks realizēts ar privātajiem līdzekļiem. Iespējams šim priekšlikumam pamatā ir sakotnējais biznesa redzējums, un jāreķinās ar tā attīstību.

A. Cinis: vietai ir liela priekšrocība. Pozitīvi, ja šajā vietā būtu klājs, kur iziet līdz ūdenim, pietauvot laiviņas un viena vai divas kafējnīcas. Tādu izklaides iespēju, kāda piedāvata konkrētajā risinājumā, varētu izvietot pie Spīķeriem. Piedāvatais risinājums konkurē ar Vecrīgu, piesaistīs transportu.

V.Brūzis: piedāvātais projekts ir neliela pilsēta, kurā trūkst cietums, eksekūciju vieta un kapsēta. Ieceres realizāciju saredz līcīti, kur ir Andrejsalas jahtklubs. Jāizvērtē, vai funkcijas atbilst RVC plānā noteiktajam.

J.Dambis: RVC plānā paredzēta laipu un platformu sistēma, kas paredzēta mazizmēra kuģiem un laivām un tos apkalpo, kas pietauvojušies. Padome varētu aicināt pievērst uzmanību piedāvātajiem pārspīlētajiem apjomiem uz ūdens, pārāk plašajai funkcijai, respektēt vienu no RVC izcilākajām vērtībām – panorāmu un siluetu un ļoti nopietni domāt par peldošo līdzekļu raksturu. Uz ūdens jāizvieto funkcija, kas nepieciešama ūdenim un saistīta ar ūdens izmantošanu.

A.Kronbergs: Padomei jāpauž skaidrs viedoklis, vai konkrētais priekšlikums var būt par pamatu konkursa programmas izstrādāšanai. Uzskata, ka tas vēl nav pietiekami izsvērts un iespējams vietas īpatnības nav pilnībā izprastas. Piedāvātais risinājums ir pārāk aktīvs.

A.Cinis: uzskata, ka jāizvērtē konkrētā programma, lai būtu konstruktīva iespēja virzīties tālāk, atbalstot uzņēmējus.

Padome balso par:

Atbalstīt iesniegto attīstības priekšlikumu uz ūdeņiem izvietojamu būvju kompleksam Daugavas posmā starp Vanšu un Akmens tiltu konkursa programmas izstrādāšanai.

Par - 0

Pret – 6: J.Asaris, D. Baltiņa, J. Dambis, A. Kronbergs, E.Treimanis, J. Zilgalvis

Atturas – 2: G.Princis, A.Cinis

Lēmums:

Neatbalstīt iesniegto attīstības priekšlikumu uz ūdeņiem izvietojamu būvju kompleksam Daugavas posmā starp Vanšu un Akmens tiltu konkursa programmas izstrādāšanai.

Padome balso par:

Atzīstot, ka teritorija un akvatorija Daugavas posmā starp Vanšu un Akmens tiltu ir jāsakārto un jāizkopj kā publiskā ārtelpa, aicināt konkursa noteikumu izstrādājus samazināt funkciju dažādību, apbūves blīvumu un platību, kā arī pievērst uzmanību ar rekreāciju un ūdens izmantošanu saistītām funkcijām. Aicināt izcelt un rēķināties ar Rīgas vēsturiskā centra vērtībām, kā arī ņemt vērā infrastruktūras un satiksmes drošības jautājumus, kas ir pretrunā ar tik aktīvu attīstību, kāda paredzēta iesniegtajā konceptprojektā. Aicināt pašvaldību izvērtēt iespēju izstrādāt vienotu koncepciju ūdens izmantošanai Rīgā.

„Par” – 7: J.Asaris, D. Baltiņa, A. Cinis, J. Dambis, A. Kronbergs, E.Treimanis, J. Zilgalvis

„Pret” – 0;

„Atturas” – 1: G.Princis

Lēmums:

Atzīstot, ka teritorija un akvatorija Daugavas posmā starp Vanšu un Akmens tiltu ir jāsakārto un jāizkopj kā publiskā ārtelpa, aicināt konkursa noteikumu izstrādājus samazināt funkciju dažādību, apbūves blīvumu un platību, kā arī pievērst uzmanību ar rekreāciju un ūdens izmantošanu saistītām funkcijām. Aicināt izcelt un rēķināties ar Rīgas vēsturiskā centra vērtībām, kā arī ņemt vērā infrastruktūras un satiksmes drošības jautājumus, kas ir pretrunā ar tik aktīvu attīstību, kāda paredzēta iesniegtajā konceptprojektā. Aicināt pašvaldību izvērtēt iespēju izstrādāt vienotu koncepciju ūdens izmantošanai Rīgā.

5.

Projekts: Pils laukuma attīstības koncepcija. Arhitektūras mazo formu un apgaismojuma risinājumi. Iesniedzējs: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments

---

Ziņo: I.Rukšāne un M.Sprudzāne informē par arhitektūras un mazoformu, kā arī apgaismojuma risinājumiem.

Izsakās: A.Kronbergs, J.Dambis, J.Zilgalvis, E.Treimanis, J.Asaris, A.Cinis

A.Kronbergs: norāda, ka gaismekļu izvietošana ēku fasāžu vidū iznīcina tās arhitektūru. Laukuma vidus daļas izgaismojums šķiet nepilnīgs; iespējams, vidus daļa atradīsies pilnīgā tumsā. Ar gaismu var radīt pilnīgi citu pasauli, taču šajā koncepcijā nav skaidras režijas, kas ir galvenais un kas nav. Raibums pārāk daudz. Ņemot vērā, ka neatbalstīja ieseguma ideju ar koka motīvu, nevar atbalstīt arī turpmāko risinājumu.

J.Dambis: svarīgi šajā vietā panākt vienotu stilistiku un vienkāršu ģeometrisku formu valodu. Aicina nepārspīlēt ar teatrālu izgaismojumu. Uzskata, ka piedāvātā izgaismojuma koncepcija vēl nav gatava – tā vēl pārdomājama.

J.Zilgalvis: piedāvātā ideja ir atbalstāma. Iesaka necensties eksponēt arheoloģiskos atradumus, taču patīk ideja par gaismas staru.

E.Treimanis: uzsver, ka nav respektēts viņa un Padomes vairākuma iepriekšējā sēdē paustais viedoklis par laukuma iesegumu. Koks ir pilnīga neveiksme no dizaina viedokļa, līdz ar to no neveiksmīga

risinājuma atvasināti citi risinājumi ir vēl neveiksmīgāki. Dažādie stabu veidi rada pārāk lielu raibumu. Uzskata, ka viss būtu pakļaujams vienotam dizainam. Nevar akceptēt soliņus, jo tie atgādina laukuma iesegumu, ko neatbalsta. Ja apgaismojums virzīsies no ējām uz laukuma vidu, tad vidū esošajiem būs nepatīkama un apgrūtināta skatīšanās uz ēkām. Apgaismes ķermeņiem būtu jābūt ne tikai pie ēkām, bet laukuma teritorijā.

J.Asaris: aicina lietot pēc iespējas mazāku dažādību un vienkāršāku formu valodu.

A.Cinis: visiem jaunajiem elementiem jābūt vienotā stilistikā. Nav pamata koku puduri pie tilta speciāli nodalīt. Dizaina elementiem laukums būtu jāapvieno. Iegremdējamie stabiņi ar esošajiem nesaskan. Visam jābūt tikai mūsdienīgā dizainā. Jāizvēlas viens tips. Jāpārdomā fasāžu apgaismojums. Karogu rinda ar akmens bluķīšiem pa vidu nav labs risinājums.

Ņemot vērā, ka jautājumam bija konsultatīvs raksturs, Padome lēmumu nepieņem.

V.Kupca iesniegums par ēku Avotu ielā 76

J.Dambis: informē par iesnieguma būtību. Ēka Avotu ielā 76 ir viena no lielākām koka ēkām Rīgā. Īpašnieks, kas ņēmis kredītu ēkas restaurēšanai, šobrīd ir finanšu grūtībās un lūdz Padomes atbalstu sarunās ar banku par atmaksas noteikumu pārskatīšanu. Ierosina nosūtīt vēstuli Latvijas Komercbanku asociācijai, kas attiektos uz visiem līdzīgiem gadījumiem ar aicinājumu saudzīgi attiekties pret godprātīgiem pieminekļu īpašniekiem, kas aizdevumu ņēmuši un izlietojuši kultūras pieminekļu restaurācijai.

A.Cinis: aicina vēstulē pieminēt konkrētu īpašnieku, kurš ir viens no retajiem, kas pakļāvis visiem mantojuma institūciju norādījumiem.

Padome balso par lēmumu:

Nosūtīt vēstuli Latvijas Komercbanku asociācijai, lūdzot rast iespēju tās dalībniekiem pievērst uzmanību tiem sarežģītā finansiālā situācijā nonākušiem kredītņēmējiem, kas bankas aizdevumu godprātīgi ieguldījuši kvalitatīvā kultūras pieminekļu restaurācijā, tādējādi sniedzot ieguldījumu Latvijas kultūras mantojuma saglabāšanā, kas ir garants tā nodošanai nākamajām paaudzēm. Aicināt bankas saudzīgāk izturēties pret kredīta atmaksas grafiku gadījumos, kad kultūras pieminekļa restaurācija veikta par kredītā saņemtiem līdzekļiem.

Par – 7: J.Asaris, D. Baltiņa, A.Cinis, J. Dambis, A. Kronbergs, G.Princis, J. Zilgalvis

Pret – 0

Atturas – 1: E.Treimanis:

Lēmums:

Nosūtīt vēstuli Latvijas Komercbanku asociācijai, lūdzot rast iespēju tās dalībniekiem pievērst uzmanību tiem sarežģītā finansiālā situācijā nonākušiem kredītņēmējiem, kas bankas aizdevumu godprātīgi ieguldījuši kvalitatīvā kultūras pieminekļu restaurācijā, tādējādi sniedzot ieguldījumu Latvijas kultūras mantojuma saglabāšanā, kas ir garants tā nodošanai nākamajām paaudzēm. Aicināt bankas saudzīgāk izturēties pret kredīta atmaksas grafiku gadījumos, kad kultūras pieminekļa restaurācija veikta par kredītā saņemtiem līdzekļiem.

Sēdi slēdz plkst.:19.10

Sanāksmi vadīja:

D. Baltiņa

Sanāksmē piedalījās:

J. Asaris

A. Cinis

J. Dambis

A.Kronbergs

G.Princis

E. Treimanis

J. Zilgalvis

Protokolēja:

B. Mūrniece